

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 460/2012-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bližšie neoznačenými uzneseniami Okresného súdu Bratislava IV a Krajského súdu v Bratislave a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. M. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2012 doručená sťažnosť R. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bližšie neoznačenými uzneseniami Okresného súdu Bratislava IV a Krajského súdu v Bratislave.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: «V trestnej veci obžalovaného P. H. a spol. ako obhajca obžalovaného R. M., ktorý je vo väzbe od 13. 04. 2011, podávame sťažnosť na postup Okresného súdu Bratislava 4 a Krajského súdu Bratislava vo veci rozhodovania o žiadosti obžalovaného R. M. o prepustenie z väzby na slobodu a o nahradenie väzby zárukou dôveryhodných osôb a ponuky organizácie podľa § 80 ods. 1 písm. a/ Tr. por., o nahradenie väzby písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1. písm. c/ Tr. por. Ďalej podávame sťažnosť na neodôvodnenú dĺžku väzby.

Sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava 4 uznesením sp. zn. 0Tp 82/2011 zo dňa 17. 04. 2011 rozhodol o vzatí do väzby obžalovaného R. M. z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť dňa 13. 04. 2011. V priebehu konania boli dôvody väzby zmenené len na dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a väzba bola predĺžená do 13. 03. 2012.

Dňa 13. 02. 2012 podal prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava obžalobu na všetkých obvinených pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c, písm. e/ Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. a iné.

V priebehu trvania väzby môjho mandanta nebolo ani jednou svedeckou výpoveďou, alebo iným relevantným dôkazom preukázané, že by sa akýmkoľvek spôsobom mal podieľať na skutku, ktorý mu je obžalobou kladený za vinu. V jeho neprospech svedčí len výsledok domovej prehliadky v byte č. 52 v B., kde sporadicky prespával, keď mal riadnu a legálnu prácu v B. a pozitívne stery z rúk na metamfetamín. Tieto boli samozrejme pozitívne, nakoľko v predmetnom byte sa našli nepovolené látky, o ktorých len podľa vyjadrenia sudcu Okresného súdu Bratislava 4 (bez akýchkoľvek iných podporných dôkazov) musel vedieť, keďže v byte, aj keď občas, prespával.

Proti rozhodnutiu sudcu Okresného súdu Bratislava 4 sme si v zákonnej lehote podali sťažnosť, o ktorej rozhodoval senát Krajského súdu v Bratislave dňa 28. 06. 2012, ktorý v rozpore so skutočnosťou a dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise dospel ku takým konštatáciám ako: obžalovaný M. mal byť, v ktorom boli zaistené drogy v prenájme (ani jeden dôkaz toto nepotvrzuje), pred vzatím do väzby bol zvyknutý na ľahkovážny spôsob života (ani toto nie je možné zistiť zo súdneho spisu). Odvolací súd sa zaoberal pri

posudzovaní našej sťažnosti proti rozhodnutiu o trvaní väzby aj existenciou dôvodného podozrenia, že skutok, ktorý je kladený obžalovanému M. za vinu žalovaný spáchal, a preto treba súhlasiť s názorom okresného súdu! Z nám nepochopiteľného dôvodu potvrdil odvolací súd názor Okresného súdu Bratislava 4, ktorý spočíval v bezdôkazovom tvrdení: „ak obžalovaný prespával v byte, musel aj vedieť o drogách v byte“!

Odvolací súd sa nezaoberal ani skutočnosťou, že v prípade môjho mandanta okrem absencie usvedčujúcich dôkazov, sa jedná a bezúhonnú osobu a globálne odmietol všetky záruky nahrádzajúce väzbu – záruky dôveryhodných osôb, dlhoročnej priateľky a vlastného otca, organizácie, ktorá sa zaručila, že v prípade jeho prepustenia na slobodu, okrem iného, ho prijme do pracovného pomeru, ako aj dobrovoľné podrobenie sa dohľadu probačného a mediálneho úradníka. Aj keď v závere svojho rozhodnutia odvolací súd zdôraznil, že rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine obžalovaného, sám v odôvodnení prejedlikoval dôvodné podozrenie, že môj mandant skutok spáchal aj napriek sume takmer všetkých vykonaných dôkazov, ktoré mal k dispozícii v súdnom spise. Všetky tieto „nepresnosti a tvrdenia“ sme chceli spolu s obžalovaným predniesť na zasadnutí odvolacieho súdu, no na základe jeho rozhodnutia, že: „si je ťažko predstaviť aké iné slová a myšlienky by sme mohli k predmetnej veci uviesť“, neboli sme na zasadnutie senátu odvolacieho súdu napriek našej žiadosti prizvaní.

Naša sťažnosť smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava 4 (potvrdeného rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave), nakoľko týmto boli porušené základné práva obžalovaného R. M., ako zbytočná väzba a jej dĺžka ako aj zbytočné priesťahy, nepripustenie prítomnosti na odvolacom konaní, a to čl. 48 ods. 2 Ústavy SR...

Tým, že odvolací súd prejedlikoval vo svojom rozhodnutí napriek dôkaznej situácii faktickú vinu môjho mandanta ako zdôvodnenie na jeho ponechanie vo väzbe, porušil čl. 50 ods. 2 Ústavy SR...

Podľa nás je neodmysliteľnou procesnou zárukou priama prítomnosť osoby, o ktorej veci sa jedná a jej právo osobne sa vyjadriť k dôvodom väzby. Keďže vychádzame z európskej premisy, že väzba nesmie nahrádzať výkon trestu a jej trvanie musí mať dôvodné podklady máme za to, že náš klient už dávno tieto dôvody väzby nespĺňa a je v záujme nielen jeho rodiny ale najmä spravodlivosti, aby sa podobné praktiky neopakovali.»

Sťažnosť neobsahuje návrh na rozhodnutie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenia návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že návrh ústavnému súdu koncipoval plne kvalifikovaný zástupca sťažovateľa.

Napriek uvedenej skutočnosti v návrhu chýbajú náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a to označenie rozhodnutia, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody sťažovateľa, a zo sťažnosti tiež nevyplýva, akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha, keďže sťažnosť neobsahuje petit.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010,

IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012